

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
Postboks 1870 Nordnes
5817 BERGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torhild Lamo, 4775547811

Avslag, søknad om dispensasjon til prøvetaking av stortare i Horsvær naturreservat

Vi viser til e-post med søknad, datert 09.01.2023.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland avslår Havforskningsinstituttet sin søknad om å gjennomføre prøvetaking av stortare i Horsvær naturreservat i Brønnøy kommune. Søknaden har blitt avslått fordi den ikke er hjemla i verneforskrifta.

Informasjon om klagerett

Dere kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet. Klagen må sendes til Statsforvalteren i Nordland senest tre uker etter at dere mottok dette brevet.

Søknaden

Havforskningsinstituttet har i søkt om tillatelse til å prøveta stortare på tre lokaliteter i Horsvær naturreservat. Havforskningsinstituttet ønsker å benytte lokalitetene i naturreservatet som referanselokaliteter i forbindelse med gjennomføring av overvåking av tare og studier av effekter av tarehøsting på strekninga Bindal-Vega. I søknaden skriver de at referanselokalitetene representerer en naturtilstand og er viktige som sammenligningsgrunnlag for å skille effekter av tarehøsting fra naturlige tilstandsvariasjoner. Undersøkelsene blir primært gjort med undervannskamera og ekolodd, men det skal også tas prøver av 10 stortareplaner per lokasjon. Det søkes om å få gjennomføre undersøkelsene i perioden 25. mai til 25. juni. Det har blitt søkt om og gitt dispensasjon for årene 2021 og 2022.

Lovgrunnlaget

Horsvær naturreservat ble verna i 2002. Statsforvalteren i Nordland er forvaltningsmyndighet. Formålet med vernet er å:

Ivareta et nasjonalt verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til området som hekke-, myte- og overvintringsområde for sjøfugl.

I naturreservatet er all vegetasjon (herunder tang og tare) i vatn, på land og i sjøen freda mot all form for skade og ødeleggelse. Dette står i verneforskrifta § 3, punkt 1.

Unntaksbestemmelsene i verneforskrifta har ingen åpning for å gi tillatelse til høsting av tare. Saken må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Naturmangfoldlovens § 48 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknaden må vurderes etter vilkårene om at det ikke må stride mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Disse vilkårene er kumulative, det betyr at hvis begge vilkårene er oppfylt kan forvaltningsmyndigheten vurdere om det skal gis dispensasjon eller ikke.

Alle vedtak som berører naturmangfold skal også vurderes etter naturmangfoldloven §§ 8 til 12.

Statsforvalterens vurdering

Kunnskapen om verneverdiene i naturreservatet er gode. Området ble kartlagt i forbindelse med verneprosessen og det har seinere blitt gjennomført ei NiN-kartlegging. Informasjon om naturtilstand og arter er i hovedsak henta fra disse (<https://kart.naturbase.no/>). Sildemåke, svartbak, gråmåke, fiskemåke og ærfugl telles i tillegg årlig som del av det nasjonale kartleggingsprogrammet for sjøfugl, [SEAPOP](#).

Naturreservatet med tilliggende fuglefredningsområder ble oppretta for å ta vare på viktige områder for sjøfugl. Særlig er kolonien av nordlig sildemåke viktig. I gode år har det hekket opp til 400 par i 7-8 ulike delkolonier. Den største kolonien er Buøya, som ligger i fuglefredningsområdet. Her har det vært 135 reir på det meste, men antallet reir varierer svært mye fra år til år. I 2022 var det 90 sildemåkereir i hele kolonien. Naturreservatet er også viktig for fiskemåke, gråmåke og svartbak, som alle inngår i de årlige tellingene. Det er også en betydelig storskarvkoloni knyttet til området. Fiskemåke, gråmåke og ærfugl, som alle hekker i naturreservatet eller fuglefredningsområdet, er alle registrert som sårbare i norsk rødliste for arter. Storskarv er registrert som nært trua. Rødlista er en oversikt over arter som står i fare for å bli utrydda i Norge.

Ved Barden er det registrert et yngleområde for storskarv. Dette ligger i umiddelbar nærhet til det nordvestlige prøvehøstingsområdet. Registreringa av yngleområdet er gammel. Det betyr at den kan være unøyaktig eller at området ikke lengre brukes som yngleområde. Det er likevel ikke usannsynlig at området brukes som beiteområde.

Det er ikke registrert større hekkekolonier i umiddelbar nærhet til lokalitetene der det søkes om prøvehøsting. Ved Storbøya er det viktige hekkel plasser for fiskemåke, teist (registrert som nært trua i norsk rødliste for arter) og svartbak. Den omsøkte aktiviteten er utenfor hensynsområdet for selve hekkeområdet (over 2,5 km unna), men det er svært sannsynlig at tareskogen blir brukt som beiteområde for hekkende sjøfugl og at prøvetaking i den mest sårbare perioden for hekkende sjøfugl dermed vil kunne forstyrre hekkinga.

For å redusere forstyrrelsen på hekkende sjøfugl ønsker ikke forvaltninga å åpne opp for aktivitet som kan forstyrre i perioden mellom 15. april og 31. juli. Det er også ferdselsforbud på land i

naturreservatet i denne perioden. Havforskningsinstituttet har i tidligere kommunikasjon påpekt at det er nødvendig å få gjennomført prøvetakinga i juni. Prøvehøstinga i verneområdet har blitt gjennomført for å sikre urørte referansepunkter til prøvefelt som er etablert utenfor vernegrensa.

I forarbeidene til naturmangfoldloven finner vi at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke skal brukes for å utvide rammen som er trukket opp i vernevedtaket, men at det skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I [Miljødirektoratets veileder](#) beskrives dette som bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Videre er det beskrevet at dersom søknad om dispensasjon etter § 48 første alternativ gjelder gjentatte aktiviteter, bør forskriftsendring vurderes. Selv om prøvetakinga isolert sett er kortvarig så mener Statsforvalteren i Nordland at en årlig gjentakende prøvetaking i den mest sårbare perioden for hekkende sjøfugl vil kunne påvirke verneverdiene negativt og dermed være i strid med vernevedtakets formål. Statsforvalteren i Nordland avslår dermed søknaden.

Med hilsen

Anne Sofie Bråge Fjeldstad (e.f.)
seksjonsleder

Torhild Lamo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens Naturoppsyn Helgeland v/Runar Jostein Omnø
BRØNNØY KOMMUNE

Tverrøyveien 2	8900	BRØNNØYSUND
Rådhuset	8905	BRØNNØYSUND